

HOE HOUDEN WE DE (JONGE) MENSEN VAST?

Trainingsdag Nederlandse Unie
14 November 2021
Workshop Reinder Bruinsma

Kerkverlating en relevantie

- Veel jongeren keren de kerk de rug toe. Dat geldt ook voor de Adventkerk. Onderzoek geeft aan dat kerkverlating door jongeren vooral te maken heeft met een wijdverbreid gevoel dat het in de kerk niet gaat om dingen die zij in het dagelijks leven tegenkomen. “Het gaat in de kerk niet over mij,” is een veel gehoord geluid.
- Hoe kan de kerk relevanter worden? Hoe kan “de leer” beter aansluiten bij het leven van alledag? Hoe kan *rentmeesterschap* een vorm krijgen die niet alleen bijbels is, maar ook aansluit bij de vragen en uitdagingen van de 21e eeuw?
- Relevant = letterlijk: ter zake

Kerkverlating – wereldwijd probleem

- Annual Council: Rapport van dr. David Trim
  - *41 % van de nieuwe leden verdwijnen weer*
  - *Tussen 1965 en 2020: 16,8 miljoen kerkverlaters*
- In Nederland?
- In jouw gemeente?
  - *Wie zijn verdwenen?*
  - *Wie zijn **bijna** verdwenen?*

Kerkverlating door jongeren

- 75 % van jeugd verlaat kerk in middelbare school periode (USA – Barna)
- Teleurgesteld / niet langer geïnteresseerd in de kerk. Redenen:
  - *Postmoderne afwijzing van alle georganiseerde religie*
  - *Kerkelijke moraal (RK)*
  - *Huichelarij*
  - *“Alles gaat om geld”*
  - *Kerk is alleen bezig met eigen overleving*
  - *Bureaucratie*
  - *Gebrek aan relevantie*

Waarom verlaten adventistische jongeren hun kerk?

- Kerk is saai
- Vragen worden niet op prijs gesteld / er zijn geen antwoorden
- Wezenlijke problemen worden niet aan de orde gesteld
  - *Problemen rond wetenschap en geloof*
  - *Morele kwesties: status van vrouwen / LHBTIQ+*
- Men heeft kritiek op mijn leefstijl
- **'Het gaat niet over mij'**

De rol van theologie / “leer” bij kerkverlating

- Zijn kerkverlaters het oneens met de leer?
- Of: zijn zij het eerder oneens met *nadruk* op de leer?
- Of: zien ze te weinig verbinding tussen “leer” en dagelijks leven?

- Onderzoek wijst uit:
  - *Theologische kennis bij velen heel gebrekkig – ook op basispunten*
  - *Dooponderricht laat vaak te wensen over*
  - *Oneens met een aantal theologische punten, maar dat is zelden hoofdoorzaak kerkverlating.*
  - *Soms gevolg van conflict tussen personen*
  - *Kern is: gebrek aan relevantie*

Relevantie

- Wat doet het geloof voor je?
- Wat maakt het uit dat ik dit of dat geloof?
- “De waarheid zal je vrij maken” – m.a.w. de waarheid **doet** iets voor je
- Jezus: “Ik ~~heb~~ **ben** de waarheid”
  - *De waarheid is relationeel*
- Moet inhoud van geloof opnieuw onder woorden worden gebracht?
- Nadruk niet op dogmatische details, maar op discipelschap en rentmeesterschap

Recent: meer nadruk op de zuivere “leer”

- Zie sabbatschoollessen
- Recente najaarsvergadering GC
  - *Preek van TNC Wilson – 14 theologische gevaren -*
- Agendapunt – tien theologische “bedreigingen”
  - *Bijbel niet in zijn geheel geaccepteerd*
  - *Afwijkende profetische uitleg*
  - *Onvoldoende aandacht voor EGW*
  - *Afwijzing van 1844 en heiligdomsleer*
  - *Steun voor oecumene*
  - *Afwijzing exclusiviteit Adventkerk als “rest”*
  - *Acceptatie van evolutie*
  - *Acceptatie van homoseksualiteit , enz*
  - *Congregationalisme*
  - *Leefstijl*

Reactie op kerkverlating

- Reacties op kerkverlating dikwijls lakoniek:
  - *Kerkverlating is algemeen probleem – in alle kerken*
  - *Er is niets aan te doen – hebben al alles geprobeerd . . .*
  - *Is vervulling van profetie: “shaking” / schudding / LGT*
- Anderen: heel bezorgd, want . . .
  - *Feit 1 : Meer nadruk op theologische rechtzinnigheid gaat probleem niet oplossen.*
  - *Feit 2 :*
    - Noodzaak van bezinning en actie*
    - Oplossingen vragen veel tijd, inzet en creativiteit – en geloof*

Focus op plaatselijke gemeente

- “De Kerk zou. . . “ Waarom doet de kerk zo weinig?” “Er veranderd toch niets . . .”
  - *Velen wachten vaak op plannen / initiatieven “van boven” –*
  - *Maar: **plaatselijke** kerk moet leden vasthouden*
- Mensen verlaten “hun kerk” – d.w.z. hun *plaatselijke* gemeente
- Individuele verantwoordelijkheid
  - *“priesterschap” van alle gelovigen*
  - *Veranderingen in de kerk komen van onderaf*
- Les van Corona – rol van plaatselijk initiatief essentieel

Relevantie

Hoe relevant is wat er in jouw gemeente gebeurt?

- * preken?
- * sabbatschool?
- * zorgzame gemeenschap?
- * eigentijds getuigen?
- * projecten?
  - binnen de gemeente?
  - In de stad / de regio?
  - in de wereld?
- * vb: Gebedsweek over 3 engelen boodschap
(tijdens Klimaatconferentie Glasgow)

Zorg voor goede vieringen in je gemeente!

- Liturgie waaraan veel zorg is bested
- Muziek
  - *kwaliteit / goede smaak / inspirerend*
  - *Rekening houdend met verschillende leeftijden / culturen*
- Schriftlezingen: recente bijbelvertaling
- Preek
  - *Besteed zorg aan samenstelling preekrooster*
  - *Tijdige en weloverwogen keuze van sprekers*
  - *Zo mogelijk: keuze van relevante thema's*
- Betekenisvolle diensten bij christelijke feesten

Bijbelstudie / sabbatschool

- Traditionele vorm
  - *Met competente gespreksleiders*
- Naast traditionele klassen: discussiegroep(en) met alternatief programma
  - *Bespreking van een boek – hoofdstuk voor hoofdstuk*
  - *Lezen van (en praten over) een bijbelboek / hoofdstuk*
  - *Bespreking van thema gedurende aantal weken (na goede inleiding van kundig persoon)*
  - *Youtube film as basis voor gesprek*
  - *Afwisseling in programma*

Stimuleer goede manier van bijbellezen

- Bijbellezen en bijbelstudie
- God wil dat we zijn Woord begrijpen, dus gebruik vertaling die de meeste mensen kunnen begrijpen
- Help mensen bij een juist begrip van inspiratie. (Zie Alden Thompson: *Inspiratie: Moeilijke vragen, eerlijke antwoorden.*)

- Laat de Bijbel zijn verhaal vertellen.
- Geef ruimte voor verschillende interpretaties; dring jouw uitleg niet op
- Het verhaal van Jezus Christus heeft prioriteit!
- Laat de Geest zijn werk doen

Bijbellezen – model Roennfeldt

- Begin bij het begin van een verhaal; lees per keer een verhaal
- Laat twee mensen het verhaal elk helemaal lezen, eventueel in verschillende bijbelvertalingen
- Eén persoon vertelt dan het verhaal in eigen woorden.
- Bespreek het bijbelverhaal aan de hand van vijf vragen
  - *Wat is nieuw?*
  - *Wat verrast je?*
  - *Wat begrijp je niet?*
  - *Wat ga je gehoorzamen of toepassen?*
  - *Wat ga je deze week met een ander delen?*

Op zoek naar relevantie

- *It's Time to Stop Rehearsing What We Believe and Start Looking at What Difference It Makes* (PPPA, 1998)
- Korte hoofdstukjes over relevantie van (27/28) fundamentele geloofspunten
  - *Wat “doen” deze geloofspunten voor mij?*
  - *Welk verschil maken zij voor mij?*

Nadruk op discipelschap (1)

- *Commitment* – je langdurig ergens aan verbinden - postmoderne uitdaging
- *Belonging before Believing* (“*Geloven Doe je Samen*”, door Richard Rice)
- Aandacht voor *rolmodellen* – uitnodigen inspirerende personen
- Doelgerichte vorming - jaarprogramma
- Aandacht voor persoonlijke groei / vaste gewoonten
- Samen eten
- Hoe meet je success? Schaal van Engels van geestelijk beslissingsproces – van 8 naar +3. (Zie Jon Paulien: *De Wereld Verandert, de Taak Blijft Gelijk*, blz. 179)

Discipelschap (2)

- 'Cost of discipleship' (Bonhoeffer)
- Lucas 14:26, 27, 33:
  - *Wie Mij volgt, maar niet breek met zijn vader of moeder en vrouw en kinderen en broers en zussen, ja zelfs met zijn eigen leven . . . Wie niet zijn kruis draagt en achter Mij komt, kan niet mijn leerling zijn . . . Wie geen afstand doet van al zijn bezittingen, kan mijn leerling niet zijn.*
- De drempel verlagen is geen optie!
- Mensen zijn bereid een prijs te betalen als die prijs het waard is: Christen-zijn (Adventist-zijn) mag best wat kosten.

Rentmeesterschap (1)

- Geloof: Woord en daad. Christen is per definitie een rentmeester.
- Beste manier om geloof relevant te maken
- Betekenis van het woord rentmeester: *beheerder van wat God geeft / in gebruik geeft*
- Bijbels begrip – zie diverse gelijkenissen
- Adventistisch begrip. Toegespitst op:
  - *Gezondheid (EGW)*
  - *Tijd (Sabbat)*
  - *Geld (systematisch geven; tienden)*
  - *Menselijk leven (niet-strijden)*
- **Eigentijdse herijking noodzakelijk: wat betekent rentmeesterschap in 2021 (niet in 1900 of 1950, 1975)?**

Rentmeesterschap (2)

Onze maatschappij nodigt op veel manieren uit tot dienstbaarheid

Rentmeesterschap is mentaliteit.

Basisovertuiging: Wij zijn (mede-) verantwoordelijk voor :

- * onze planeet, milieu, duurzaamheid
- * voor ongelijkheid, armoede (dichtbij, veraf)
- * recht en gerechtigheid
- * politieke ontwikkeling / vrede
- * vluchtelingen / asielzoekers

Een project van dienstbaarheid

- Kies een special project
  - *Bepaal omvang en duur*
  - *Bijv. ADRA – fondswerving door actie*
  - *Deelname aan project – actieve reis*
  - *Lokaal project –*
    - voedselbank
    - daklozen; eenzamen, bejaarden, enz.
    - Vuil ruimen, schoonmaken
    - sporten met kansloze jeugd
    - etc

Aanpak

- Bid en maak een plan dat als relevant wordt ervaren
- “Verkoop” het project aan je gemeente
- Denk aan lange-termijn / haalbaarheid
- Betrek jong en oud in de planning / uitvoering / doelgroep
- Werk evt. samen met andere Adventgemeente(n) / (andere kerken?)
- Wees realistisch qua omvang van project, aantal deelnemers, fondsen
- Aanvaard evt. mislukking en start opnieuw

Activiteit in clubverband . . .

- Wekelijkse ontbijtclub (Mac, etc.) – mannen
- “Dead Prophet Society”
- Leesclub vrouwen / mannen / gepensioneerden
- Bijbelkring voor de buurt
- Taallessen aan immigranten
- Voorlichting aan mensen met budgetproblemen
- etc

Ten slotte

- Niets ondernemen is geen optie
- Nogmaals: mensen vasthouden is prioriteit
- Gebed, creativiteit, inzet
- Nadruk op relevantie
- Geloof in actie!